

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Dato:
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Louise Falkenberg
Sagsnr.: 2014-0035-0268
Dok.: 1421711

UDKAST TIL TALE

til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål I-K
fra Folketingets Retsudvalg den 7. april 2015

Samrådsspørgsmål I:

”Ministeren bedes redegøre for, om ministeren finder det høje antal ikke anmeldte voldtægtssager bekymrende, herunder om ministeren mener, at myndighederne kan gøre en større indsats, så det sikres, at et voldtægtsovergreb anmeldes til politiet. Der henvises til oplæg fra Center for Seksuelle Overgreb ved høring i Retsudvalget den 9. december 2014, jf. REU alm. del – bilag 86.”

Samrådsspørgsmål J:

”Ministeren bedes redegøre for, hvad ministeren mener kan være årsagen til, at ca. 6 procent af de henvendelser, som Center for Seksuelle Overgreb modtager, registreres som forsøgt anmeldt, og agter ministeren at tage en drøftelse med politiet og anklagemyndigheden i forhold til at få deres forklaring på, hvorfor så mange sager kan registreres som forsøgt anmeldt og baggrunden herfor. Der henvises til oplæg fra Center for Seksuelle Overgreb ved høring i Retsudvalget den 9. december 2014, jf. REU alm. del – bilag 86.”

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Samrådsspørgsmål K:

”Ministeren bedes redegøre for, om den nuværende ordning vedrørende bistandsadvokater i voldtægtssager fungerer, og om den efter ministerens opfattelse sikrer, at det også på skæve tidspunkter af døgnet er muligt at få en bistandsadvokat. Såfremt dette ikke er ministerens opfattelse, bedes ministeren redegøre for, hvilke initiativer ministeren vil tage for at sikre, at det i højere grad end i dag er muligt at få fat i en bistandsadvokat, uanset hvornår man har brug for bistandsadvokaten.”

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

[Indledning]

1. De samrådsspørgsmål, som jeg skal besvare i dag, handler om en af de mest frygtelige forbrydelser, man kan blive udsat for – nemlig voldtægt.

Voldtægt kan have store og langvarige konsekvenser for ofrene. Det er derfor vigtigt, at vi sikrer, at voldtægtsofre behandles skånsomt og professionelt fra sagens anmeldelse til sagens afslutning.

[Samrådsspørgsmål I]

2. Det korte svar på samrådsspørgsmål I er JA. Det er bekymrende.

Der er i spørgsmålet henvist til et oplæg, som Center for Seksuelle Overgreb i København holdt ved den høring om voldtægt, som blev afholdt her i udvalget i december måned sidste år.

Det fremgår bl.a. af oplægget, at 30 pct. af henvendelserne til centeret i 2013 ikke blev anmeldt. I 2011 og 2012 udgjorde andelen af henvendelser, der ikke blev anmeldt, 34 pct.

Det fremgår også af oplægget, at hovedårsagerne til ikke at indgive en anmeldelse er usikkerhed på forløbet og oplevelsen af egen skyld.

Det er derimod ifølge oplægget kun i begrænset omfang tidligere negative erfaringer med politiet eller manglende tillid til retssystemet, der er årsag til, at der ikke bliver indgivet anmeldelse.

3. Jeg kan sagtens forstå, at man som offer for en så forfærdelig og grænseoverskridende forbrydelse, som en voldtægt jo er, er forvirret, usikker og i tvivl om, hvad der er det rigtige at gøre.

Men mit budskab er klart: Anmeld.

Anmeldelser om voldtægt skal altid tages alvorligt og behandles grundigt og professionelt af myndighederne, så offeret kan føle sig tryk, godt behandlet og taget seriøst.

Og netop det er efter min overbevisning den bedste måde til at sikre, at voldtægtssager rent faktisk bliver anmeldt til politiet. Og dermed også, at der bliver mulighed for at retsforfølge og straffe gerningsmanden, hvis grundlaget herfor er til stede.

[Generelt om politiets indsats i voldtægtssager]

4. Politiet skal tage alle sager om voldtægt meget alvorligt, og denne type af sager skal altid undergives en grundig sagsbehandling. Og jeg har en forventning om, at man i politiet løbende er opmærksom på at sikre, at de politifolk, som har med disse sager at gøre, er klædt ordentligt på til at kunne håndtere ofrene.

Rigspolitiet har oplyst, at når der indgives en anmeldelse om voldtægt, så tilstræber politiet så vidt muligt, at efterforskere med erfaring inden for netop voldtægtssager så tidligt som muligt inddrages i den konkrete efterforskning.

5. På politiets grunduddannelse undervises de politistuderende bl.a. i at behandle anmeldelser fra mulige ofre for seksualforbrydelser på en måde, der på én gang tilgodeser hensyn til empati, etik, retssikkerhed og retshåndhævelse.

Det indgår endvidere som en del af uddannelsen, at de politistuderende rustes til at vejlede voldtægtsofre ved bl.a. at henvise til myndigheder og organisationer, der kan tilbyde offeret vejledning og støtte.

Der er endvidere i politiets efter- og videreuddannelse fokus på behandlingen af sager om seksuelle krænkelser, særligt i forhold til den efterforskningsmæssige indsats.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at Rigspolitiet i 2014 iværksatte et større analyseprojekt – det såkaldte ”Projekt Afhøring” – der har til formål at udarbejde konkrete anbefalinger til, hvordan politiets afhøringer kan forbedres ved bl.a. at komme med forslag til standarder for politiets afhøringsteknikker og metoder. Rapporten forventes færdig i år.

Det er et vigtigt arbejde. Og som sagt er det helt centralt, at politiet er klædt ordentligt på til at kunne håndtere disse vanskelige sager.

[Samrådsspørgsmål J]

6. Jeg vil med disse ord bevæge mig videre til samrådsspørgsmål J.

Jeg vil gerne starte med at slå fast, at man selvfølgelig skal kunne anmelde enhver forbrydelse, som bliver begået her i landet.

Det gælder helt generelt. Men i tilfælde af grove forbrydelser som f.eks. voldtægt er det jo i særdeleshed vigtigt, at der ikke på nogen måde hersker tvivl om, at politiet naturligvis skal tage imod enhver anmeldelse, som bliver indgivet.

Noget andet er så, at politiet kan afvise en anmeldelse, der er indgivet til politiet, hvis der ikke findes grundlag for at indlede efterforskning i sagen. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis det fremgår af selve anmeldelsen eller anmeldelsens person, at den er urigtig.

Politiet kan også efter en konkret vurdering af oplysningerne i sagen indstille en påbegyndt efterforskning, hvis der ikke vurderes at være

grundlag for at fortsætte efterforskningen, og hvis der ikke har været rejst sigtelse i sagen. F.eks. fordi det ikke har været muligt at identificere en gerningsmand.

I begge tilfælde er der tale om afgørelser, der kan påklages til den overordnede anklagemyndighed, og som den forurettede i sagen derfor skal underrettes om.

7. Som det fremgår af min besvarelse af 23. januar i år af spørgsmål nr. 260 (Alm. del), kan de adspurgte politikredse ikke umiddelbart genkende et billede af, at anmeldelser om voldtægt ikke bliver modtaget eller behandlet.

Men det er vigtigt for mig, at ingen voldtægtsofre bliver overset.

Jeg er derfor meget tilfreds med, at Rigspolitiet har tilkendegivet, at Rigspolitiet inden for den nærmeste fremtid vil indkalde landets centre for seksuelle overgreb til et møde om centrenes oplysninger om, at politiet i flere tilfælde skulle have afvist at tage imod anmeldelser om voldtægt.

Jeg vil naturligvis følge op på dette møde og udfaldet af det. Og hvis det efter dette møde viser sig, at der er noget, der skal ses nærmere på, er jeg selvfølgelig villig til at gøre det.

[Samrådsspørgsmål K]

8. Med disse ord vil jeg nu gå videre til besvarelsen af samrådsspørgsmål K om ordningen med bistandsadvokater.

Jeg bliver med spørgsmålet bedt om at redegøre for, om den nuværende ordning med bistandsadvokater fungerer, og om den sikrer, at det også på skæve tidspunkter af døgnet er muligt at få en bistandsadvokat.

9. Det følger af retsplejeloven, at der i voldtægtssager bliver beskikket en bistandsadvokat for den forurettede, medmindre den pågældende selv frabeder sig det.

Den forurettede skal have lejlighed til at tale med en bistandsadvokat inden politiets afhøring, medmindre den pågældende selv har frabedt sig det.

Der er i dag i praksis i alle landets politikredse oprettet en daglig vagtordning, der gør det muligt i hastende tilfælde at tilkalde en advokat, der kan træde til som bistandsadvokat for et voldtægtsoffer. Den vagthavende advokat på listen kan tilkaldes, når der er behov for en advokat, uanset på hvilket tidspunkt på døgnet behovet måtte opstå.

Der er således i dag mulighed for at få beskikket en bistandsadvokat, uanset på hvilket tidspunkt man indgiver en anmeldelse til politiet.

Rigspolitiet indhentede i sommeren sidste år udtalelser fra Østjyllands Politi, Fyns Politi og Københavns Vestegns Politi om kredsens erfaringer med tilkaldeordningen. Tilbage meldingerne fra kredsene var, at de stort set ikke havde oplevet problemer med ordningen.

Det er derfor Rigspolitiets vurdering, at den nuværende tilkaldeordning fungerer, og at den sikrer, at ofre for bl.a. voldtægt kan få stillet en bistandsadvokat til rådighed, uanset hvornår behovet måtte opstå.

10. Når det er sagt, er jeg selvfølgelig åben for at lytte til andres erfaringer med ordningen. Og hvis de erfaringer peger i en anden retning, er jeg naturligvis indstillet på at bede Rigspolitiet om at tage hånd om det eller – hvis det viser sig at kunne løse praktiske problemer – at udstede nærmere regler om en tilkaldeordning for bistandsadvokater med hjemmel i retsplejeloven.

For som jeg allerede har været inde på, har vi i netop denne type af sager at gøre med ofre, der har været udsat for en af de mest forfærdelige forbrydelser, man kan forestille sig, og som derfor er i en særlig sårbar situation. Og netop derfor er det vigtigt, at den adgang til en bistandsadvokat, der kan støtte og bistå offeret, og som følger direkte af retsplejeloven, også bliver efterlevet i praksis.

[Afslutning]

11. Voldtægt er en særdeles grov og grænseoverskridende forbrydelse.

Ofrene er i en særlig sårbar situation.

Det er derfor vigtigt, at vi løbende overvejer, om der er ting, der kan gøres bedre for at forbedre forholdene for ofrene og sikre, at de skyldige bliver retsforfulgt og straffet.

Tak.